

คุณิพนธ์ฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาการทดลองวิธีการต่าง ๆ ของสตรีที่มีปัญหาในครอบครัว และการได้มีโอกาสรับรู้และตัดสินใจเข้าสู่ระบบการแก้ปัญหาตามแนวพุทธ (2) การปรับตัวเมื่อต้องผ่านการเปลี่ยนตัวตนจากการเป็นฆราวาสเข้ามาสู่โลกของการฝึกตนเป็นนักบวชเนกขัมมะ และผลของการที่สตรีเหล่านี้ค้นพบแก่นสารของธรรมะและซึมซับเข้าไปในตัว (3) ศึกษาถึงการปรับเปลี่ยนบุคลิกภาพของตนเองและทรศนะต่อบุคคลในครอบครัวและต่อปัญหาชีวิตในครอบครัว หลังผ่านการอบรมด้วยระบบการแก้ปัญหาตามแนวพุทธ และความสามารถแก้ไขหรือลดความรุนแรงของปัญหาครอบครัว

ระเบียบวิธีการวิจัยในการศึกษครั้งนี้ ประกอบด้วย (1) การวิจัยเอกสาร (2) การวิจัยเชิงปริมาณ ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามเบื้องต้นจำนวน 70 ชุดแจกให้แก่ผู้สมัครเข้ามาบวชเพื่อหาประเด็นความเป็นไปได้ของประชากร (3) การวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยเทคนิควิธีการทางมานุษยวิทยา โดยสัมภาษณ์ข้อมูลแบบเจาะลึก (in-depth interview) โดยการเลือกผู้ให้ข่าวสำคัญที่มาจากจำนวน 30 คน ด้วยการสอบถามเบื้องต้นเฉพาะผู้ที่ผ่านการปฏิบัติธรรม

ช่วงยามมาแล้วอย่างน้อย 7 วัน เพื่อให้เกิดระยะเวลายาวนานพอในการอยู่ในกระบวนการ
ขัดเกลา นี้ และมีเวลาพอในการซึมซับธรรมะ และได้กลับมาสู่โครงการเป็นครั้งที่ 2 หรือ
3 ขึ้นไป เพื่อประโยชน์ในการถามข้อมูลย้อนกลับเรื่องพระศนะที่มีต่อปัญหาและคนใน
ครอบครัวเมื่อสตรีเหล่านี้ย้อนกลับ ไปสู่ครอบครัวที่เคยมีปัญหา

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณนั้น วิเคราะห์ข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้โดยมีการบรรยาย
จากคำร้อยละ เพื่อใช้เป็นข้อมูลเสริมหรือสนับสนุน (supplements) เพื่อเตรียมการเข้า
สู่การวิจัยเชิงคุณภาพต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์แบบอุปนัย (analytic induction)
คือ การใช้กรอบของทฤษฎีเป็นแนวความคิดรวม และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาจาก
การสัมภาษณ์ผู้ให้ข่าวสำคัญและศึกษาทอนข้อมูลเป็นกรณี ๆ ไป

ผลสรุปการวิจัย สรุปได้ดังนี้

1. ได้ผลสรุปการตัดสินใจเข้าสู่กระบวนการแก้ปัญหาตามแนวพุทธของสตรี
เหล่านี้ ว่ามิได้เป็นไปจากแรงขับจากสัญชาตญาณที่อาจนำไปสู่การตัดสินใจที่ผิดพลาด
หรือนำไปสู่ความรุนแรงแต่เพียงอย่างเดียว แต่สรุปว่ามาจากผลของความสัมพันธ์ระหว่าง
กระบวนการแสดงออกของแรงขับจากสัญชาตญาณกับความปรารถนาที่จะพัฒนาตนเอง
เพื่อความอยู่รอดและมีความต้องการที่จะเจริญก้าวหน้าในเชิงบวกที่สัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม
ในสังคม (Superego) ในลักษณะของกระบวนการคิดไตร่ตรองผ่านช่องทางอื่นมาแล้ว
และสรุปลงที่ข้อดีของการเข้ามาบวช

2. ผลการศึกษาการปรับตัวเปลี่ยนแปลงตัวตนจากฆราวาสมาเป็นแม่ชีเนกขัมมะ
พบว่า สตรีเหล่านี้มีการปรับตัวเปลี่ยนแปลงตัวตนจากฆราวาสเป็นแม่ชีเนกขัมมะด้วย
ความตั้งใจ และจากการวิเคราะห์พบว่าการปรับตัวและสวมรับบทบาทนักบวชได้ดีเป็น
ส่วนใหญ่ และนำไปสู่ความสำเร็จในการซึมซับ “ธรรมะ” แล้วเปลี่ยนบุคลิกภาพและ
แนวคิดของตนเองแก้ปัญหาเรื่องในครอบครัวได้มากน้อยต่างกันตามเงื่อนไขปัจจัยของ
แต่ละคน

237591

3. ผลที่เกิดขึ้นกับนักบวชเหล่านี้หลังจากผ่านการซึมซับธรรมะ คือ เกิดความเข้าใจเรื่องกฎแห่งกรรม และการปล่อยวาง ซึ่งมีผลต่อการลดอารมณ์ที่ครอบงำที่เรียกว่า นีวรณที่เข้ามาบีบหนาทกับความไม่สบายทางจิตของเขาเอง

4. พบว่าสตรีที่ผ่าน โครงการเนกขัมมะนี้ นำหลักธรรมที่ได้มาแก้ปัญหา ผ่านวิกฤติในการพัฒนาทางจิตตามช่วงอายุของตน และมีพัฒนาการไปในทางที่ดี มีการปรับเปลี่ยนบุคลิกภาพตนเอง เปลี่ยนมุมมองผู้อื่นและปรับตัวกับปัญหาชีวิตในครอบครัวได้ ส่วนใหญ่มีความสุขเพิ่มขึ้น มีความทุกข์ ความกังวลน้อยลง และกลับเข้าสู่ครอบครัวในโลกเดิมของพวกเขาด้วยปัญหาที่ลดลงหรือหมดไป

237591

In this dissertation, the researcher investigates (1) various types of experimentation undertaken by women having family problems and the accompanying perception of the need for and decision to enter into a Buddhist *dhamma*-centric system of problem solving. The researcher additionally studies (2) the process of adjustment experienced when laypersons become ordained as *Nekkhamma* "renunciants." In this connection, the researcher is also concerned to inquire into the effects on these women attendant upon the discovery of the essence of the *Dhamma* and subsequently internalizing it. Finally, the researcher considers (3) changes in personality and attitudes toward family members and family problems upon completion of training in

the Buddhistic-*dhamma* problem-solving system. In this phase of the investigation, the researcher is concerned to determine whether this training is efficacious in the sense of leading to solutions of family problems or at least a reduction in the severity of these problems.

The research methodology adopted by the researcher was composed of a tripartite interlocking set of approaches. (1) Documentary research was conducted. (2) The quantitative phase of research made use of the purposive sampling technique. Seventy copies of a questionnaire were used to collect data from those applying to be ordained in order to ascertain the concerns and views of these members of the sample population. Finally, (3) an additional qualitative phase of research utilized anthropological methods of investigation through conducting in-depth interviews of thirty important informants.

In this third phase, the researcher made preliminary inquiry of those who had been engaged in *Dhamma* practice for at least seven days. The informants meeting this criterion were chosen because the researcher had to ensure that in-depth informants had gone through the winnowing process, had had sufficient time to absorb the *Dhamma*, and had returned to participate in the project two, three, or more times. This mode of inquiry was methodologically and substantively beneficial, inasmuch as it allowed investigating changes in attitudes towards problems and family members in a reciprocal or feedback fashion when these women returned to the project because they had experienced positive changes in their formerly problem-ridden families.

The data collected were analyzed using percentage as a technique of descriptive statistics. The application of this technique allowed the data to be used as supplementary to the data collected by means of the qualitative method.

Qualitative data analysis was conducted by means of an analytic induction method derived from an extrapolation from a theoretically-informed conceptual framework. Descriptive analysis was conducted of the informant interviews with the interviews being studied *seriatim* as individual case studies.

Findings are as follows:

1. The women under study who had decided to undergo the process of learning how to solve problems as sanctioned by Buddhistic-*dhamma* approaches were not instinctually compelled to adopt these approaches, inasmuch as there was a realization that impulsive decisions can well lead to mistakes and can even increase the severity of untoward situations in which one is willy-nilly involved. The respondents made these decisions on the basis of a degree of awareness of the relationship between the instinct of survival and the need to grow in a positive manner so that relationships with the circumambient social environment as mediated "superego" would lead to changes in cognitive processes. These changes in thinking induced the further realization that other social channels were required with the end result that decision were made to undergo ordination.

2. In studying the adjustments made in the course of changing from the status of a layperson to that of a *Nekkhamma* renunciant, it was found that the

changes made were intentional. It was also determined that most of the informants made good adjustments and very well took on the role of renunciant. As such, this led to success in internalizing "*Dhamma*" and in positive changes in personality and self-conception. They could now solve family problems at a somewhat different level by reference to particular conditions and factors.

3. Upon internalizing *Dhamma*, these ordained women evinced a better understanding of the law of *Dhamma* and the concomitant attitude of renunciation. This attitudinal change brought in its wake a reduction in attachments and an overcoming of "*nivarana*" (hindrances). The upshot was that this psychological reorientation was conducive to having a peaceful mind.

4. It was furthermore found that the women engaged in this *Nekkhamma* project used *Dhamma* principles in solving problems and overcoming crises. They were able to do this because they developed a mind appropriate to their stage in life or age range. This psychological development constituted a positive change. Their personalities were changed, inasmuch as they had adopted new points of view they could use when considering relationships with other persons and were thereby enabled to make adjustments when having to cope with family problems. Most of them were happier, less miserable, and evinced lower levels of anxiety. They returned to their families in the secular world they had left and now experienced fewer or even no family problems.